

u saradnji sa:

IZVJEŠTAJ O RADU UDRUŽENJA u 2013. godini

Mart, 2013. godine

Glavna urednica: Mirela Hrnjić

Tekstovi: Mirela Hrnjić, Inge-Jelena Kroker, Nadina Muslić, Azra Kočanović, Mila Majstorović, Sylvia Lukau Sakaneno, volonteri i učesnici programa i projekata, AFS International, EFIL

Fotografije: AFS, EFIL, UG ISU BIH, AFS učesnici i volonteri

Lektorisala: Aleksandra Marković

Udruženje građana „Interkulturni susreti u Bosni i Hercegovini“

Sjedište i ured: Zagrebačka 67, 71000 Sarajevo

E-mail: info-bih@afs.org

Web: www.afs.ba

O Udruženju...

Udruženje građana „Interkulturni susreti u Bosni i Hercegovini“ (UG ISU BIH) sa sjedištem u Sarajevu je nevladina, neprofitabilna, stranački i vjerski neorijentisana organizacija koja u saradnji sa AFS Intercultural Programs, Inc. sa sjedištem u New Yorku, SAD, organizuje međunarodne programe razmjene učenika i volontera u cilju unapređenja interkulturnog učenja i tolerancije među ljudima. UG ISU BIH kao inicijativa počinje sa djelovanjem u 2002. godini, a upisano je u Registar udruženja kod Ministarstva pravde BiH 2004. godine. Više od 65 obučenih volontera organizovanih u lokalnim odjeljenjima i timovima širom BiH čine stub programskih aktivnosti Udruženja.

AFS Intercultural Programs, Inc. (AFS) sa sjedištem u New Yorku je međunarodna nevladina, neprofitabilna, stranački i vjerski neorijentisana organizacija zasnovana na volonterizmu koja pruža iskustva interkulturnog učenja kako bi ljudima pomogla da razviju znanje, vještine i razumijevanje potrebno za stvaranje pravednijeg i mirnijeg svijeta.

UG ISU BIH je također pridružena članica **Evropske federacije za interkulturno učenje (EFIL)**, federacije evropskih AFS organizacija sa sjedištem u Briselu.

Ciljevi iz razvojnog plana za period od 2012. do 2013. godine:

#1 - Snažna mreža edukovanih volontera različitih profila i starosti.

#2 - Povećanje volumena trenutnih programa i razvoj novih.

#3 - Dobra saradnja sa školama.

#4 - Profesionalni ured sa kompetentnim osobljem i volonterima.

#5 - UG ISU BIH je poznato kao organizacija koja pruža iskustva interkulturnog učenja.

#6 - Povećanje finansijskih sredstava u svrhu povećanja volumena programa i jačanja organizacije.

#7 - Dobra saradnja sa EFIL-om, AFS Internationalom, lokalnim i međunarodnim nevladinim sektorom, kao i sa vladinim sektorom.

Riječ odlazećeg sastava Upravnog odbora

Aleksija Đurić
Predsjednik

Inge-Jelena Kroker
Potpredsjednica

Aleksandra Marković
Članica

Nadina Muslić
Članica

Svjetlana Marković
Članica

Dvije godine je prošlo otkako je na Skupštini Udruženja izabran novi sastav Upravnog odbora. Svakodnevno smo bili svjedoci rasta i razvoja Udruženja. U vezi s tim smo bili izloženi i mnogim izazovima koje rast nameće.

Obveze članova su svakodnevno rasle i često dovode do preuzimanja nekih sasvim novih odgovornosti. Izuzetno sam ponosna na sve članove Upravnog odbora, Svjetlanu Marković, Aleksiju Đurića, Aleksandru Marković i Nadinu Muslić i sve što smo timskim radom postigli.

Sastanci Upravnog odbora redovno su održavani u Banjoj Luci i Sarajevu, prilikom kojih su rješavana aktuelna pitanja, pravljeni strateški planovi, donesene odluke potrebne za funkcioniranje Udruženja, te usvajani različiti pravilnici potreбni za reguliranje odnosa u Udruženju. U 2013. razmijenjeno je više od 1500 e-mailova, održani su mnogobrojni sastanci, Skype i telefonski pozivi, kako bi se na što bolji način obavilo sve što je bilo u interesu Udruženja.

Upravni odbor je u protekloj godini preuzeo dio komunikacije s partnerima, nadgledanje funkcioniranja ureda, razvoj novih odjeljenja u Brčkom i Tuzli i razvoj volonterizma. Ponosni smo na uspješno organizirana dva velika proljetna volonterska treninga u Banjoj Luci i Sarajevu, te dva treninga za volontere u novim lokalnim odjeljenjima Brčko i Tuzla.

Ideja kojom su vođeni članovi ovog sastava Upravnog odbora je bila poticanje inicijativa volontera, poticanje njihove kreativnosti i davanja većeg obima odgovornosti u cilju jačanja volonterske strukture Udruženja, te rad na postizanju samoodrživosti ureda u Bosni i Hercegovini.

Udruženje je postiglo zavidnu vidljivost u medijima na području cijele države, ostvarilo suradnju s novim partnerima izvan AFS mreže i podiglo nivo kvalitete usluga koje su pružene, te se nadamo da će se taj pozitivan trend nastaviti i u 2014. godini.

Na kraju ovog mandata, želim se zahvaliti svim volonterima i prijateljima Udruženja, partnerima i sponzorima na pruženom povjerenju i suradnji te poželjeti uspješan rad budućem vodstvu Udruženja.

Inge-Jelena Kroker

Riječ odlazeće Predsjednice Udruženja

Prošlu godinu rada Udruženja su obilježili uspješna realizacija projekta *InterCOOL* kojim se ponosimo, te pripreme za nadolazeću promjenu rukovodstva.

Organizovala sam IV redovnu sjednicu Skupštine, učestvovala u sastancima Upravnog odbora, te sam nastavila volonterski vršiti ulogu izvršne direktorice: upravljati uredom, pružati podršku i obučavati osobe u uredu, komunicirati sa partnerima u i van AFS mreže, jačati postojeće i uspostavljati nove saradnje. Nakon mog odlaska u julu na šestomjesečnu praksu u AFS International u New Yorku, moje obaveze su preuzele Upravni odbor i programska menadžerica, na čemu sam im zahvalna, dok sam im ja nastavila pružati podršku iz daljine.

Nakon što sam kao predsjednica vodila Udruženje deset godina, predsjedavala Upravnim odborom pet, volonterski vršila dužnosti programskog menadžera osam, a kasnije i izvršnog direktora dvije godine, ovog proljeća predajem štafetu novom rukovodstvu koje će, sigurna sam, nastaviti navigirati Udruženje ka još blistavijoj budućnosti.

Nedovoljno je reći da mi je učešće u AFS programu razmjene prije 12 godina promijenilo život – otvorilo mi je vrata novog svijeta koji me je inspirisao, oblikovao moje ideale, želje i ambicije, pružajući mi neprocjenjivo znanje, pregršt lijepih spomena i prijateljstava. Oduševljena AFS misijom, po povratku sam sa AFS prijateljima osnovala UG ISU BiH. Zajedno sa osobama koje su nam se pridruživale na putu ka ostvarenju snova o pravednjem i mirnijem društvu, razvili smo Udruženje od male grupe ljudi, do organizacije s uredom i više od 60 volontera širom BiH, članice Evropske federacije za interkulturno učenje i saradnici AFS Intercultural Programs.

Gdje god me život odnese u budućnosti, uvijek ću ostati AFerka duboko u svom srcu, noseći i šireći AFS misiju i energiju. Hvala svim volonterima, kolegama, AFS učesnicima i prijateljima na podršci, prijateljstvu i osmjesima svih ovih godina!

Mirela Hrnjic

InterCOOL: Interkulturalno učenje kroz pet osjetila

Interkulturalno učenje (ICL) je temeljni dio svakodnevnog rada u AFS-u u Bosni i Hercegovini. Suočavanje s različitim podjelama u Bosni i Hercegovini tijekom rada proteklih godina nas je potaklo da još intenzivnije radimo na razvoju projekata i aktivnosti koji bi pomogli mladima u našoj zemlji, pogotovo onima iz manjih i izoliranih gradova, da prevladaju nacionalna, vjerska i etnička pitanja, te razviju svijest o interkulturalnom i interetničkom razumijevanju kako bi počeli međusobno konstruktivno i kooperativno surađivati.

Nakon što smo uvidjeli kako ICL pozitivno utječe na živote učesnika AFS programa razmjene učenika - otvara mogućnosti za usvajanje novih načina života i razmišljanja, rada na stvaranju mirnijeg i pravednijeg svijeta – Mirela Hrnjić, predsjednica Udruženja, i Svjetlana Marković, članica Upravnog odbora, zapitale su se možemo li razviti i lokalni projekt interkulturalnog učenja (ICL u našem dvorištu), koji će rezultirati sličnim transformativnim učincima. Tako je nastao projekt *InterCOOL: Interkulturalno učenje kroz pet osjetila* koji je nagrađen grantom Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u BiH.

Naš prvi interetnički projekt se sastojao iz nekoliko faza kroz koje smo nastojali postići željene učinke: fazu pripremnih aktivnosti i uvezivanja sudionika, interetnički kamp, fazu realizacije popratnih mini projekata, te centralni završni događaj u Sarajevu, na dan obilježavanja Dana interkulturalnog dijaloga u europskoj AFS mreži.

Ambiciozni program interetničkog kampa koji je pod vodstvom iskusne AFS trenerice i projektne koordinatorice, Inge-Jelene Kroker, održan u Bugojnu od 6. do 14. travnja 2013. godine, obuhvatio je širok raspon tema:

Projekt *InterCOOL: Interkulturalno učenje kroz pet osjetila* je nagrađen grantom od 30.000USD iz Fonda za podršku interetničkoj saradnji Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Bosni i Hercegovini.

Fond podržava srednje i veće omladinske kampove posebno kreirane u svrhu promocije interakcije i razvoja tolerancije između nacionalnih, vjerski i geografski raznovrsnih zajednica u Bosni i Hercegovini.

- Sudionici su prvotno upoznati jedni s drugima kroz **predavanja o povijesti i vrijednostima različitih naroda u Bosni i Hercegovini** i raspravom o kulturi. Vježbe samopreispitivanja su pomogle sudionicima u pronalasku sličnosti i razlika između sebe i drugih, a doznali smo da su određeni osobnim mogućnostima, pozadinom, obitelji i zajednicom.

- Sljedeći je bio uvod u **interkulturno učenje** na temelju priročnika *What Every AFer Should Know About ICL®*, na koji smo nadovezali pregled **osnova socijalnog poduzetništva** na temelju Ashokinog *Youth Venture: Dream it. Do it. Challenge* koncepta.
- Sudionici su, zatim, radili na unapređenju međusobne suradnje, stjecajući pri tome nove i usavršavajući postojeće vještine i to kroz paralelne **radionice interkulturnog učenja kroz pet osjetila**: sluha, vida, dodira, mirisa i okusa. Uz pomoć glazbe, fotografije, gastronomije, novih medija i plesa su saznali nešto više o kulturama, vrijednostima i praksama Afrike, Sjeverne i Južne Amerike, Azije i Europe, bez napuštanja vlastite zemlje, te dobili priliku da analiziraju i vlastiti kulturni identitet.
- Sedmog dana kampa su na **finalnom događaju** održanom u Kristalnoj sali Općine Bugojno, predstavili rezultate radionica pet osjetila: plesne, muzičke, kulinarske, fotografске i radionice novih medija. Prisutnima su se obratile gospođa Rahela Džidić ispred Ambasade SAD-a u BiH i gospođa Dženana Abdalajbegović ispred Općine Bugojno.

- Nakon toga su pomoću **mapiranja zajednice**, dodatno analizirali i pokušali definirati odakle dolaze, koje mogućnosti imaju, što im se sviđa, kao i ono što žele promijeniti o sebi i u svojim lokalnim zajednicama. Konačno, kombinirajući strasti i probleme, sudionici su izgradili „stablo problema“ koje su koristili kako bi identificirali **mini interkulturne projekte** koje žele provesti po povratku u svoje lokalne zajednice.

Među mnogim spoznajama tijekom kampa, sudionici su shvatili da su „kultura“ i „interkulturno učenje“ složeni pojmovi s mnogo mogućih perspektiva i načina definiranja: kultura se može promatrati kao društveno nasljeđe, tradicije, vrijednosti i simboli koji se koriste u svakodnevnoj komunikaciji i životu, pravila komunikacije i još mnogo toga. Zaključili su da žele saznati više i koristiti to znanje u svom svakodnevnom životu. Razgovarali su također i o stereotipima kojih se srame, a imaju ih o vršnjacima iz drugih zajednica, stereotipima koji se čak mogu povezati sa nacionalizmom i rasizmom, te zaključili da se oni uglavnom javljaju uslijed nedostatka znanja o drugima i drugaćijem. Otkrili su i važne zajedničke vrijednosti: poštenje, zahvalnost, skromnost i poštovanje prema drugima i obitelji.

Sve što je lijepo kratko traje, pa je i kamp zatvoren zabavom uz glazbu i ples do dugo u noć. Narednog dana su se pozdravili sa suzama u očima i krenuli nazad kućama, noseći sa sobom pregršt novih znanja i novih prijateljstava za koje su rekli da će ih čuvati i nastaviti njegovati.

Međutim, to je zapravo bio samo početak. U svibnju i lipnju su sudionici projekta marljivo radili na realizaciji **mini projekata** u svojim lokalnim zajednicama.

Tako je **skupina sudionika iz Kladnja i Vlasenice**, dva mala susjedna grada koji su odvojeni tokom prošlog rata, organizirala zajedničke prezentacije u svakom od svojih gradova dijeleći ono što su naučili i radili tijekom kampa. Bio je to jedan od prvih događaja kog su mladi iz ova dva mesta zajednički organizovali u proteklih 20 godina.

Nakon uspješno realizovanih sedam mini projekata, InterCOOL se nastavio u rujnu 2013. godine. Gotovo 50 mladih, sudionika projekta, vršnjaka iz njihovih škola i AFS volontera, okupilo se u Sarajevu kako bi analizirali svoje učešće u projektu i planirali nastavak saradnje.

Za kraj i novi početak, pod vodstvom projektne koordinatorice Azre Kočanović, organiziran je završni centralni događaj ispred Katedrale u Sarajevu 27. rujna, na dan kada se u europskoj AFS mreži obilježava **Dan interkulturnog dijaloga**. Osnovna ideja ovog dana jeste promovisanje jedinstva i mirnog života među ljudima različitih nacionalnosti i religija, te širenje pozitivnog viđenja o multikulturalizmu, što je bio idealan trenutak da sudionici predstave široj javnosti naučeno i stečeno tokom projekta InterCOOL.

Tijekom boravka u Sarajevu su **posjetili i Ambasadu Sjedinjenih Američkih Država u BiH**, te naučili mnoge zanimljive stvari mogućnostima studija u SAD-u, o radu Ambasade kao i o značaju suradnje ove dvije države. Gospođa Rahela Džidić je vodila malu

diskusiju sa njenim kolegama iz Ambasade koji su rekli nešto više o svom angažmanu i poslu. Imali su priliku obići i jedan dio objekta, vidjeti uposlenike Ambasade na njihovom radnom mjestu i postaviti im pitanja o njihovom radu.

Danas, gotovo pola godine nakon završetka projekta, njegovi sudionici su i dalje u stalnom kontaktu, susreću se privatno ili tokom drugih projekata na kojima zajedno rade. Neki od njih su postali i aktivni volonteri, bilo u AFS-u ili drugim inicijativama i organizacijama, a u želji da spoznato i naučeno nastave širiti među mladima.

Mi u AFS-u u Bosni i Hercegovini najveći uspjeh projekta vidimo u stvorenim prijateljstvima, u intenzivnoj interakciji sudionika i njihovom nastavku poduzimanja inicijativa u lokalnim zajednicama šireći tako stečeno znanje i vještine, te promicajući aktivno građanstvo, pravedniji i mirniji suživot, i interetničku suradnju.

Projekt je okupio:

48 srednjoškolaca
iz **Bosanske Krupe, Glamoča, Kladnja, Ključa, Šipova, Vlasenice i Žepča**

5 facilitatora i **12** volontera
iz **Banjaluke, Brčkog, Foče, Istočnog Sarajeva, Kladnja i Sarajeva**

Oni interCOOL viziju nose u sebi i odlučno je šire danas, a vjerujemo da će ju nastaviti širiti i sutra, kuda god da ih putevi života budu nosili.

InterCOOL – mjesto tolerancije, otkrića i nade

Mi, mladi Kladnja, jako smo zahvalni što smo dobili priliku da budemo dio susreta mladih ljudi različitih kultura, ideja i snova. Vratili smo se u Kladanj odlučni u namjeri da nastavimo misiju InterCOOL-a, rušenje predrasuda, nerazumijevanja i podjela među mladima. Odlučni smo u namjeri da od Kladnja mi mlati napravimo bolje mjesto za život, iskoristimo stečena iskustva i pozitivnu energiju sa kampa i promjenimo stvari na bolje.

Ono što smo naučili na kampu i suštinu InterCOOL-a, veoma je teško izraziti riječima. InterCOOL je za nas bilo mjesto tolerancije, otkrića i nade u kojem smo prepoznali različite ljudske karaktere, običaje i vrijednosti, naučili mnogo o drugim kulturama, mišljenjima i perspektivama.

Odatle нико nije otišao nepromjenjen.

Zajednički život sa toliko mladih različitih ljudi nas je promijenio, a najnevjerovatnija stvar u svemu tome je da smo se osjećali povezani, o čemu najbolje svjedoče naši ponovni susreti i svi naši budući susreti.

Nejra Rustemović, Kladanj

Sa sigurnošću mogu reći da će mi 2013. godina uvijek biti u znaku InterCOOL-a. InterCOOL za mene predstavlja mjesto tolerancije, razumijevanja, zabave i novih spoznaja. Mjesto kakva bi trebala postati naša domovina. Konačno smo mi, mladi ljudi iz najudaljenijih i najrazličitijih krajeva BiH, dobili priliku da se upoznamo, razmjenimo mišljenja i što je najvažnije, razbijemo predrasude. Od kampa koji nas je sve trebao naučiti novim stvarima i upoznati sa različitostima naše zemlje, koje ujedno predstavljaju i najveće bogatstvo, InterCOOL je postao posebna veza između nas koju ćemo sigurno održavati dugi niz godina.

Dalila Avdibegović, Kladanj

Kada bih jednom riječju mogao da opišem ono što sam doživio na InterCOOL kampu, to bi bila riječ „neponovljivo“. Neponovljivo zbog uspomena, zbog komičnih situacija, zbog neformalnog, interaktivnog i interkulturnog učenja, korisnog i zanimljivog sadržaja, ali najviše zbog ljudi. I volonteri i učesnici su kamp učinili jedinstvenim. Stvarno smo se povezali tamo, a najbolje o tome govori činjenica da smo već pred rastanak svi plakali. Kamp je skupio i povezao mlađe ljudi iz ruralnih predjela BiH gdje vlast konzervativna politika, post-konfliktna atmosfera i uzajamni latentni međunacionalni odnosi. Tokom 10 dana, kao kooperativni mlađi ljudi liberalnih stavova, ja mislim da smo ispunili najvažnije očekivanje. To bi bilo da dokažemo sami sebi, da kao takvi imamo dosta dodirnih tačaka, a ne samo neslaganje o nemilim događajima i post-konfliktnu atmosferu. Naravno, i na tim temama možemo naći kompromis i imati uzajamno poštovanje, i na kraju sasvim prirodno i normalno živjeti. Shvatili smo da je raznolikost kultura bogatstvo, a ne siromaštvo BiH. Na kampu su mnogi od nas stekli dugogodišnja i neraskidiva prijateljstva, mnogima je kamp ostao u lijepom sjećanju, neki su malo dublje upoznali sami sebe i prevazišli nesvesne predrasude, a ja iskreno sve od navedenog. Najbolja stvar od svega je da se sve ovo nastavilo na drugom InterCOOL kampu sa nekim novima ljudima. Nadam se da će ova ideja još više da zaživi, jer čovjek ima najbolji sud o nečemu kada to upozna i doživi.

David Milaković, Vlasenica

U fokusu #2

Volunteer Summer Summit 2014

Volonterski ljetni samit (*Volunteer Summer Summit* - VSS) je jedan od najvećih događaja za volontere u AFS mreži kog svake godine organizuje Evropska federacija za interkulturno učenje. Prvo izdanje je održano 2008. godine u Francuskoj, a narednih godina su uslijedila još uspješnija izdanja u Turskoj, Mađarskoj, Portugalu, Latviji i Danskoj. Sedmi po redu samit će u julu 2014. godine, u Nacionalnom parku Sutjeska u Bosni i Hercegovini, okupiti više od 200 volontera iz cijele Evrope i šire, a UG Interkulturni susreti u Bosni i Hercegovini je ovogodišnja ponosna domaćin organizacija.

Već pet godina zaredom su AFS volonteri iz Bosne i Hercegovine, zahvaljujući finansijskoj pomoći EFIL-a, imali priliku učestvovati u samitu, a ove godine se posebno raduju što će biti domaćini samita, događaja koji ih je svake godine oduševljavao, motivisao i nosio sa sobom brojne lijepе uspomene i nova prijateljstva. Na VSS-u u Danskoj u julu 2013. godine, njih sedam ih je sa ponosom preuzele maskotu samita – suncokret – i donijelo ga u njegov novi dom u BiH (slika ispod).

Pokretači VSS-a su bili vođeni idejom kreiranja događaja koji bi na jednom mjestu okupio što veći broj AFS volontera različitih profila, starosti i kultura, kako bi tokom radionica, plenarnih sjednica, društveno korisnih i zabavnih aktivnosti, međusobno razmijenili najbolje prakse, trikove i sredstva AFS volonterskog rada, ideje za nove aktivnosti, te stvarali duh međunarodnog jedinstva.

„Meni je lično, kao mladoj AFS volonterki, učešće u VSS-u bio jedan dodatni stimulans i motivacija za daljnji napredak. U Ranum, naselje na sjeveru Danske, smo stigli nakon dugog puta iz BiH preko Beograda, Malmea i Kopenhagena, gdje su nas očekivali učesnici i vrijedni članovi organizacionog tima. To je zaista bio prizor koji nikada neću zaboraviti. Ne postoje riječi kojima bih mogla izraziti osjećanje pri ponovnom susretu sa prijateljima sa moje AFS razmjene i volonterima. VSS je jedno od najljepših AFS i životnih iskustava koje jedna mletačka osoba može proživjeti.“

To je svjetski centar interkulturnog dešavanja, učenja, dijeljenja iskustava, ideja, druženja, zabave i napretka u intergeneracijskoj sredini. Učestvovala sam u radionicama „How to make this world a better place?“ i „Good motivational speech“ tokom kojih sam stekla nove vještine i ideje o dalnjem intelektualnom napretku. Ali ne samo to, stekla sam još najmanje 200 novih prijatelja iz svih evropskih zemalja, kao i Tajlanda, Kosta Rike, Meksika... Upravo zbog svega toga, VSS je neprocjenjivo iskustvo koje proširuje i osnažuje AFS volontersku mrežu. To je evropski događaj svjetskih dimenzija.“

Natasa Filipovic
AFS volonterka iz Foca

Opći ciljevi VSS koncepta su: pružanje prilike volonterima da učestvuju u međunarodnom događaju niskih troškova i njihovo ohrabivanje da se aktiviraju van granica svoje države; povećanje motivacije i osjećaja pripadnosti međunarodnoj zajednici velikog broja volontera; fokusiranje na jednu vodeću temu (npr. interkulturno učenje u 2010. godini) kako bi promovisali razmjenu ideja među volonterima iz različitih država; istraživanje novih metoda i tema u AFS mreži; stvaranje nove tradicije godišnjeg volonterskog okupljanja u neformalnom obliku.

AFS volonteri u Bosni i Hercegovini će u 2014. godini imati priliku da učešćem u samitu – bilo kao članovi organizacionog tima i tima za podršku ili kao učesnici – razviju nove i unaprijede već postojeće vještine, razmjene ideje sa volonterima iz drugih država i razviju nove projekte i aktivnosti s njima, te sklope nova međunarodna prijateljstva. Naravno, moći će i predstaviti kulturu i tradiciju BiH volonterima iz cijele Evrope i potaći ih da se ubrzo ponovo vrate u našu zemlju, kao i da ohrabre AFS ured u svojoj zemlji na uspostavljanje nove ili unapređenje postojeće saradnje u polju AFS programa razmjene učenika i drugih projekata.

Gdje i kada?

Volonterski ljetni samit će se od 21. do 26. jula 2014. godine održati u predivnom prirodnom ambijentu Nacionalnog parka "Sutjeska", najstarijem i najvećem nacionalnom parku u Bosni i Hercegovini, koji je 2000. godine zbog svojih prirodnih vrijednosti i ljepote, kao biser čitavog regiona, uvršten u II kategoriju IUCN-a (Odjel UN-a za zaštitu prirode i prirodnih dobara). U samom srcu parka je smještan i prirodni rezervat Perućica, najčešća i najveća prašuma u Evropi, koja obuhvata i dijelove planina Maglića i Zelengore. Cijelo područje parka odlikuje izuzetna ljepota i raznolikost oblika pejzaža - od pitomih dolina, gustih šumske kompleksa i planinskih pašnjaka do visokih planinskih masiva.

Tema?

Teme ovogodišnjeg samita su "Dijalog između različitih vjerovanja i raznolikost u obrazovanju" (*Interfaith Dialogue and Diversity Education*) – dvije teme od velikog značaja u današnjem globalnom svijetu. Korištenjem televizije, interneta i društvenih medija, svakodnevno se susrećemo sa ponašanjima i vjerovanjima drugačijim od naših. Ti susreti, s jedne strane, mogu voditi ka unapređenju ličnog i društvenog napretka, novim pogledima na svijet i zrelosti. S druge strane, mogu stvoriti i ojačati predrasude i segregaciju ukoliko im se ne pristupi sa značajnom i pomnom analizom i reflekcijom. VSS u BiH će se pozabaviti upravo ovim aspektom današnjice, ohrabrujući učesnike da razgovaraju o svom pristupu životu i življenu sa drugim ljudima različitih profila, nacionalosti, uvjerenja, starosti i spolova.

Program?

Svaki učesnik će imati mogućnost da među brojnim radionicama i sesijama izabere par onih u kojima želi učestvovati. Pored tematskih radionica i sesija, planirane su i plenarne sjednice, slobodne aktivnosti, lokalno veče tokom kog će učesnici imati priliku otkriti skrivena blaga bosanskohercegovačke tradicije i kulture, kao i jedan dan društveno korisnog rada tokom kog će svi učesnici zajednički nositi akciju unapređenja jedne od lokalnih zajednica u blizini parka.

Kako se prijaviti za ucesce?

Svi AFS volonteri – od barem 16 godina starosti, sa najmanje jednom godinom volonterskog iskustva u AFS-u i dobrim poznavanjem engleskog jezika – su dobrodošli! Više informacija o samitu i načinu prijave se mogu pronaći na web-stranici samita: <http://efilsummersummit.org/>.

EFIL
VOLUNTEER
SUMMER
SUMMIT

european
federation for
intercultural
learning
aisbl

AFS edukativni ciljevi

AFS je posvećen pružanju iskustava interkulturalnog učenja koja pomažu ljudima da postanu agenti pozitivnih promjena u svijetu. Nudeći programe razmjene s fokusom na edukativne ciljeve, AFS je omogućio da više od 400.000 osoba stekne znanja i vještine potrebne za razvoj u odgovorne globalne građane.

Razvijena kulturna kompetencija je prvi korak ka globalnoj sutrašnjici i raznolikoj današnjici. U svrhu podrške ovoj misiji, AFS je kreirao 16 obrazovnih ciljeva fokusiranih na različite aspekte osobnog, međusobnog i društvenog razvoja. Ovi ciljevi predstavljaju okosnicu AFS programa razmjene i pomažu učesnicima da razviju znanje i vještine neophodne za uspjeh na sve više globalizovanom radnom tržištu.

1. PERSONAL

Osobne vrijednosti i vještine: učesnici uče da teške situacije preobrate u vrijedne prilike ličnog razvoja. Pred njima su izazovi preispitivanja vlastitih vrijednosti, povećanja svojih kapaciteta i praktikovanja novih životnih vještina uz istovremenu spoznaju skrivenih aspekata vlastite ličnosti.

2. INTERPERSONAL

Stvaranje interpersonalnih veza: AFS učesnici postaju u potpunosti uključeni u svakodnevni život i aktivnosti sa različitim osobama u svojoj novoj okolini, što je prenosivo na mnoge druge okolnosti tokom učesnikovog života.

3. (INTER)CULTURAL

Interkulturno znanje i senzibilnost: iskustvo AFS razmjene produbljuje učesnikove poglede na vlastitu kulturu, kao i znanje o kulturi domaćin zemlje (ili domovine AFS učesnika gosta) obuhvatajući kako vrline tako i mane - i to iz perspektive autsajdera.

4. GLOBAL

Svijest o globalnim dešavanjima: AFS učesnici postaju sposobni suočićati se sa perspektivom domaćin zajednice po pitanju nekih od ovih problema, te shvaćaju da su rješenja koja su prihvatljiva i primjenljiva, neophodno i kulturno senzibilna, a ne samo hronološki moguća i izvodljiva.

Više informacija o AFS-u i interkulturnom učenju se može pronaći na web-stranici www.afs.ba/o-nama/afs-i-interkulturno-ucenje.

Značaj domaćin porodica za kulturalnu adaptaciju

Istraživači sa Univerziteta u Essexu su nedavno, u saradnji sa AFS-om, dovršili 18-mjesečnu studiju „Utjecaj življenja u inostranstvu“ (*The Impact of Living Abroad*) koja je obuhvatila gotovo 2500 učesnika AFS programa razmjene učenika, kao i kontrolnu grupu od 578 učesnika. Projekt je istraživao centralne komponente interkulturalnog kontakta: akulturacijski stres, kulturalno učenje, međugrupne kontakte i utjecaj kulturalne distance.

Mi u AFS-u znamo da domaćin porodice igraju ključnu ulogu u iskustvu interkulturalnog učenja. Porodice su među prvim pripadnicima nove domaćin kulture koje učesnik programa razmjene upozna, te često osobe s kojima provodi najviše vremena tokom svog iskustva. Porodice upoznaju učenike u razmjeni sa kulturnim tradicijama, podržavaju njihovo učenje jezika, služe kao „kulturni informanti“ i pružaju bazu za novu socijalnu mrežu koja će dopuniti mrežu koju je učenik ostavio u svojoj domovini.

Studija je nadalje utvrdila da odnos između učenika u razmjeni i njegove domaćin porodice znatno utječe na učenikovu sociokulturalnu i psihološku adaptaciju, kao i općenito njegovo iskustvo razmjene. Istraživači ovdje definišu sociokulturalnu adaptaciju kao prilagođavanje na životni stil, društvene norme, korištenje jezika i druge praktične elemente u stranoj kulturi; dok se psihološka adaptacija odnosi na osjećaj pripadanja, osjećanja i druge emocionalne aspekte boravka u novoj okolini. Evo i kako:

- Snažna socijalna identifikacija sa članovima domaćin kulture, a posebno domaćin porodicama, povezana je sa uspjehom. Što se više učenik u razmjeni vidi dijelom domaćin zajednice i osjeća jaku povezanost s njom, to će najvjerojatnije imati pozitivniji proces adaptacije.
- Usvajanje tradicija domaćin kulture koje se najčešće uče direktno od domaćin porodice, imaju pozitivan efekt na adaptaciju. Učenici u razmjeni se veoma dobro prilagođavaju kada nastoje da usvoje lokalne običaje i načine ponašanja u novoj okolini.
- Kvalitetan kontakt ili količina dobrih, bliskih i snažnih interakcija sa članovima domaćin zajednice, a posebno domaćin porodicom, se pored sa uspješnom adaptacijom, dovodi u vezu i sa mnogim drugim pozitivnim rezultatima, kao što su:
 - unapređenje kros-kulturalne kompetencije, koja se u ovoj studiji definiše kao sposobnost odgovarajućeg prilagođavanja na novu kulturnu okolinu i interakcije sa ljudima iz različitih kultura,
 - visoka satisfakcija životom tokom razmjene,
 - povećanje nivoa kulturnog znanja, i to kako o domaćin zajednici, tako i o zajednici u domovini, te
 - pozitivna evaluacija iskustva razmjene.

Drugim riječima, domaćin porodice igraju odlučujuću ulogu u tome koliko će interkulturalno umješan, kulturno obavješten, sretan i zadovoljan biti učenik u razmjeni. Upoznavajući domaćin porodice sa AFS edukativnim ciljevima i osiguravajući da su dobro pripremljene da pomognu facilitirati učenje učenika u razmjeni, kao i da i sami uče, AFS optimizira svoj edukativni utjecaj, kao i utjecaj svoje misije.

Tekst preuzet sa *ICL bloga* (www.afs.org/blog/icl). Više informacija o studiji se može pronaći i u magazinu *Intercultural Link* (www.afs.org/news-and-events/afs-publications/icl-newsletters).

AFS programi interkulturalnog učenja kroz razmjenu srednjoškolaca

Programi razmjene učenika iz BiH u inostranstvu

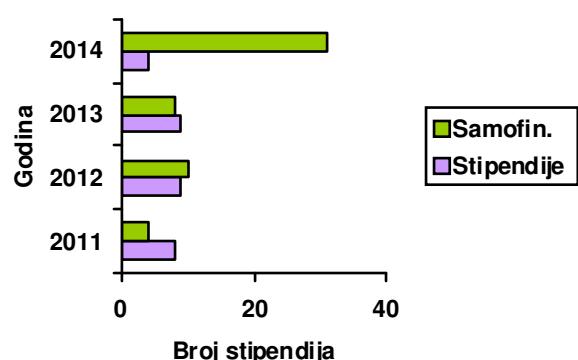
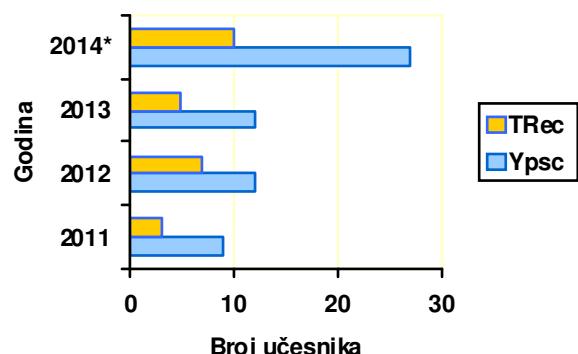
U 2013. godini je nastavljena realizacija AFS jednogodišnjeg programa razmjene, kao i tromjesečnog programa razmjene učenika poznatog pod nazivom *European Citizenship Trimester Programme (ECTP)*:

- Uspješno su završeni programi razmjene učenika u školskoj **2012/13.** godini, zaključno sa reorientacionom aktivnošću za učesnike održanom u jesen 2013. godine.
- Formirana je 12. generacija učesnika AFS programa razmjene (šk. **2013/14.** godina). Sedamnaest učesnika je nakon pripremnih orientacionih aktivnosti ispraćeno u domaćin zemlje. Učesnici ECTP programa su se nakon tri mjeseca u inostranstvu i učešća u završnom seminaru u Briselu vratili u BiH.
- U oktobru je započeta aktivna promocija AFS programa u školskoj **2014/15.** godini i formiranje 13. generacije učesnika AFS programa iz BiH. Povećan je broj dostupnih domaćin zemalja, kao i broj mesta za učešće u programima.
- Obezbeđeno je nekoliko **stipendija** za učešće u jednogodišnjem programu u šk. 2014/15. godini i to jedna puna stipendija za program u Italiji u saradnji sa Intesa Sanpaolo Bankom BiH i AFS-om u Italiji, i po jedna djelomična stipendija: za Tajland u saradnji sa AFS-om u Tajlandu; za Njemačku u saradnji sa AFS-om u Njemačkoj i Fondacijom LSBW; za Dansku u saradnji sa AFS-om u Danskoj, kao i mogućnost natjecanja za jednu djelomičnu stipendiju za učešće u programu u Tajlandu ili Maleziji u saradnji sa AAI, regionalnom mrežem AFS organizacija na području Azije i Pacifika.

Ciklus	Broj kandidata/ aplikacija	Škole kandidata	Mesta prebivališta kandidata
2011/12.	46	15	9
2012/13.	41	22	16
2013/14.	38	13	10
2014/15.	64	22	28

Ciklus	Učesnici programa	Škole / mesta učesnika	Domačin zemlje
2011/12.	12	7 / 6	3: FRA, GER, ITA
2012/13.	19	8 / 8	7: AUT, BFL, FRA, GER, ITA, POR, SUI
2013/14.	17	8 / 6	11: AUT, BFL, DEN, ESP, FRA, ITA, GER, MAS, RUS, SUI, USA
2014/15.	37*	23 / 15*	21*

*Očekivani rezultat u 2014. godini.

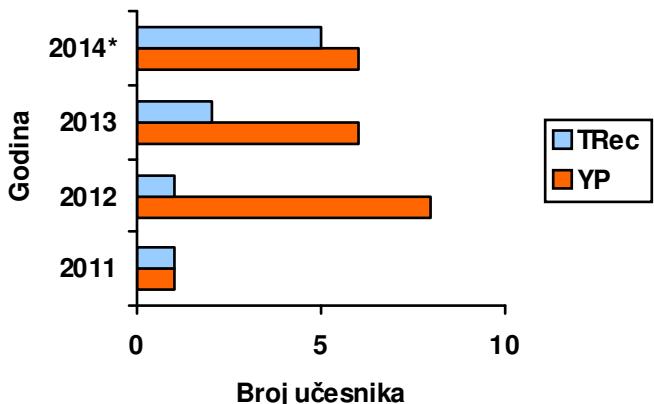
Programi razmjene učenika iz inostranstva u BiH

U 2013. godini je nastavljena realizacija programa ugošćavanja učenika iz inostranstva u BiH, učesnika AFS jednogodišnjeg programa i tromjesečnog programa razmjene učenika (*European Citizenship Trimester Programme*):

- End of Stay orientacionom aktivnošću u julu 2013. godine, uspješno je završeno ugošćavanje četvrte generacije AFS učenika iz inostranstva u BiH (šk. **2012/13.** godina).
- U septembru je dočekano osam učenika pete generacije AFS učenika gostiju (šk. **2013/14.** godina) i to iz šest zemalja, koji su ugošćeni u 6 mjesta širom BiH. Po prvi put smo ugostili i jednog učenika iz Meksika. Dvije učenice gošće, učesnice ECTP tromjesečnog programa razmjene, uspješno su završile program i vratile se u svoju domovinu u decembru. Po prvi put je za ovu generaciju učenika gostiju organizovana mini razmjena tokom koje su u martu 2013. godine proveli jednu sedmicu dana u drugom mjestu, porodici i školi, a kako bi što bolje upoznali našu zemlju.
- Već u proljeće 2013. godine smo unutar AFS mreže otpočeli intenzivnu promociju AFS programa razmjene učenika iz inostranstva u BiH u šk. **2014/15.** godini, a u jesen regrutaciju domaćin porodica. Drago nam je da ćemo po prvi put ugostiti i dva učenika iz Tajlanda.

Ciklus	Učenici gosti	Domovine učenika	Domačin mjesa/škole
2011/12.	2	2: GER, POL	2 / 2
2012/13.	9	5: BFL, BRA, GER, ITA, USA	5 / 5
2013/14.	8	6: BFL, GER, ITA, MEX, TUR, USA	6 / 7
2014/15.	11*	6: BFL, ITA, POL, RUS, THA, TUR*	n/a*

*Očekivani rezultat u 2014. godini.

ECTP program 2013.

Nakon što su proveli tri mjeseca razmjene u inostranstvu, 178 učenika iz 22 evropske zemlje se od 1. do 5. decembra 2013. godine okupilo na završnom seminaru u Briselu, vrhuncu AFS tromjesečnog programa interkulturnalnog učenja kroz razmjenu učenika poznatom kao *European Citizenship Trimester Programme* (ECTP). Seminar je organizovala Evropska federacija za interkulturnalno učenje, federacija evropskih AFS organizacija.

Njih 178 zajedno sa još 40 volontera sklopilo je prelijep multikulturalni mozaik s bojama Austrije, Belgije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Češke Republike, Danske, Francuske, Holandije, Hrvatske, Islanda, Italije, Latvije, Mađarske, Norveške, Njemačke, Poljske, Portugala, Rumunije, Rusije, Slovačke, Srbije, Španije, Švicarske i Velike Britanije!

Pet učenika iz Bosne i Hercegovine je ove školske godine učestvovalo u ECTP programu, a dvije učesnice programa iz Belgije su svoja tri mjeseca razmjene provele u našoj zemlji. Učesnici su tokom kampa imali jedinstvenu priliku da međusobno podijele svoje AFS iskustvo interkulturnalnog učenja. Tokom dinamičnih i interaktivnih radionica su analizirali iskustvo razmjene i fokusirali se na teme evropskog i aktivnog građanstva. Upoznali su se i sa različitim evropskim kampanjama poput kampanje protiv govora mržnje *No Hate Speech*, nadolazećim izborima za Evropski parlament, te strukturon dijaloga EU sa mladima. Pored obilaska grada, posjetili su zgradu Evropskog parlamenta i Parlamentarijum, te su učestvovali u flashmobu *Active Citizens* organizovanom od strane Evropskog parlamenta u sklopu sedmice cjeloživotnog učenja - *The Lifelong Learning Week*.

"Jedno od najboljih iskustava u mom životu, definitivno ga nikada neću zaboraviti. Nevjerovatan osjećaj povezanosti svih naroda u Evropi djeluje i na nas same da se osjećamo kao dio evropske zajednice. Zahvalna sam vam na prilici kojom ste mi omogućili da steknem mnoge prijatelje sa kojima namjeravam da ostanem u kontaktu."

Zorana iz Banjaluke
Učesnica ECTP programa u Njemačkoj

"Promijenili su mi se pogledi na svijet i iskorijenjene su mi mnoge predrasude o drugim nacijama. Zahvaljujući ECTP programu osjećam se povezanije i bliskije sa ljudima iz drugih država. Sticanje mnogih prijatelja iz cijele Evrope pomoglo mi je da upoznam druge kulture i nacije, da razumijem njihove poglede na svijet i načine razmišljanja."

Anja iz Banjaluke
Učesnica ECTP programa u Italiji

Uz dragocjenu podršku volontera u pripremnom timu i timu za podršku koji su došli iz AFS organizacija, članica Evropske federacije za interkulturalno učenje, peto izdanje ECTP kampa u Briselu je bilo veliki uspjeh. Među njima su bile i dvije volonterke UG Interkulturni susreti u Bosni i Hercegovini, Inge-Jelena Kroker i Neira Milavica.

"Tri godine za redom sam bila volonterka na ECTP kampu, prvo kao trener, a ove godine i u pripremnom timu kao koordinatorica trenera.

Priprema za pet dana nezaboravnog iskustva za ECTP učesnike počinje i 6 mjeseci prije kampa i iziskuje mnogo volontera i truda. Svaki trenutak uloženog rada se na kraju isplati kada vidiš 200 mladih iz cijele Europe kako planiraju što će prvo uraditi kao aktivni građani kada se vrate u svoje domovine.

Smijeh, sreća, ljubav, zajedništvo, umor, suze zbog rastanka i kreativnost, ono su što svake godine doživim na ECTP kampu i zbog čega se i sljedeće godine prijavljujem da volontiram.

Ukoliko bih morala izdvojiti jedan trenutak ovogodišnjeg kampa koji će mi zauvijek ostati u sjećanju, bio bi to trenutak kada su učesnici izveli flashmob pjevajući pjesmu „ECTP I love it!“ za pripremni tim u znak zahvale za organizaciju kampa.“

Inge-Jelena Kroker
AFS volonterka i članica pripremnog tima

"Moje prvo internacionalno iskustvo kao trener je sigurno nešto što će pamtitи zauvijek. Preljepo iskustvo, iako je jako odgovoran i zahtijevan poziv, nisam se pokajala niti jednog trenutka. Zagrljaj i riječi zahvale učenika sa kojima sam bila od prvog dana kao sending koordinatorica i ponovno proživjela cijelu razmjenu sa njima je nešto što za mene nema cijenu.“

Neira Milavica
AFS volonterka i članica tima za podršku

Pročitajte više o ECTP dešavanjima u Briselu na web-stranici www.ectp.eu.

Pogledajte i fotografije na www.flickr.com/photos/110111083@N05/sets/.

Lenino iskustvo interkulturnog učenja u Maleziji

U julu 2013. godine sam došla u Maleziju da otkrijem vrlo drugačiju kulturu i mislim da mi je izbor zemlje odličan. Kada sam saznala da sam odabrana za jednogodišnji program u Maleziji, bila sam vrlo uzbudjena zato što je ovo moje prvo putovanje u Aziju, a samim tim i moj prvi put u ovoj divnoj i egzotičnoj zemlji.

Kada čujete Malezija, vjerovatno svi pomislite na "domoroce" koji trče po šumi sa štapom da bi uhvatili vjevericu za večeru, a pri tome na sebi nemaju nikakvu odjeću? Ili možda opasne džungle koje možemo vidjeti u filmovima "Indiana Jones"? NE! Malezija je predivna, mirna i multikulturalna zemlja na jugoistoku Azije, sa ukusnom hranom i veoma druželjubivim ljudima koji su spremni da uvijek pomognu. To je moderna zemlja sa tržnim centrima, kinima, svjetskim lancima hotela, predivnim koralnim i pješčanim plažama i karaoke barovima na svakom čošku.

Nakon više od 24 sata leta avionom, upoznala sam svoju domaćin porodicu. Odmah po dolasku su me odveli u prodavnicu da izaberem školsku uniformu. Konačno više ne moram da brinem šta da obučem u školu, jer znam da me svako jutro čeka moja dugačka bijela haljina, plava suknja i bijele patike. Škole su veoma drugačije od naših. Imam sedam glavnih predmeta, pored kojih mogu da izaberem druge predmete i aktivnosti, kao npr. badminton, ragbi, hokej, kuglanje, plivanje, klavir, violina ili čak tradicionalni malajski bubenjevi i ples. Pošto sam malajski jezik usavršila, sada me prijatelji iz razreda uče kineski jezik i veoma dobro napredujem. Svakog ponedjeljka ujutro imamo vijeće učenika gdje i profesori drže govor, a poslije toga pjevamo himnu Malezije, himnu regije u kojoj živim i ponavljamo zakletvu za učenike. Nastava se održava na engleskom jeziku, osim istorije i naravno malajskog jezika.

Sjećam se svog prvog dana u školi. Stala sam na veliku školsku binu, ispred svih profesora i učenika, i predstavila se, a poslije toga profesori su mi pokazali moj razed. Sjela sam u prvi red i stavila svoju torbu na pod bez puno razmišljanja. Jedna od sada mojih najboljih drugarica me je pogledala i pokazala prstom na moju torbu. „Lena, ne možeš to da radiš!“ rekla mi je. „Sačekaj, ne mogu šta?“ Bila sam zbunjena. Da li sam ponijela pogrešnu vrstu torbe? Ili nešto nije bilo u redu sa bojom ili veličinom? „Ne možeš je samo tako položiti na pod, to je mnogo nepristojno.“ Podigla sam svoju torbu i položila je na krilo. Uzela je moju torbu i položila je uspravno uz sto.

Kulturni šok me je pogodio prvi dan škole. Ali taj dan sam naučila bitnu životnu lekciju, a to je da cijenim neobične stvari koje su zapravo dio života u zemlji drugačjoj od moje.

U toku ovih 6 mjeseci, naučila sam dosta o kulturi Malezije, a najviše sam zadržala raznolikošću tri kulture koje ova zemlja može da ponudi: Malajci, Kinezi i Indijci. Svi u jednoj državi. Samo je nekoliko država koje žive ovako. Malezija ima jako puno praznika, a ja sam do sada doživjela Hari Raya, Deepavali, Thaipusam, a uskoro je i kineska Nova godina.

Živim u malajskoj porodici, ali sam imala priliku da isprobam život i u kineskoj porodici. Živim sa mamom, tatom, starijim bratom i perzijskom mačkom. Mama i tata su neizmjerno brižni i veoma komunikativni. Brat se ponaša zaštitnički prema meni i prihvatio je ulogu starijeg brata. Dali su mi nešto više od kuće, dali su mi dom. Prihvatali su me kao svoje dijete i mlađu sestru. Uvijek su na mojoj strani i uvijek rade sve najbolje za mene. Podsjećaju me da trebam da pokušavam nove stvari i zahvalna sam im na tome.

Biti prvi predstavnik svoje zemlje je divno, ali nekada nije lako. Moja domaćin porodica se trudi da mi pokaže i ostale zemlje jugoistočne Azije, tako da smo do sada putovali na Singapur, Tajland i Indoneziju. Također pomogli su mi da naučim jezik, a domaćin mama me je podučavala i arapski jezik koji sada znam da čitam. Najvažnije pomogli su mi da odrastem.

Zahvaljujući AFS-u ovo će biti najbolja godina u mom životu. Sada mogu da sagledam svijet drugim očima izvan svoje "sigurne zone". Svima bih preporučila da se prijave za program razmjene zato što EXCHANGE MEANS SHAKE THE WORLD, i svakako izaberite Maleziju zato što je u Maleziji sve moguće!

**Lena iz Banjaluke
Stipendistkinja i učesnica AFS jednogodišnjeg programa
razmjene učenika u školskoj 2013/14. godini**

P.S. Za kraj sa vama želim da podjem jednu anegdotu. Prije nekoliko dana sam pronašla mamin lak za nokte i prste tzv. inani, te ih obojila. Kada je mama došla, saznala sam da to rade samo djevojke koje treba da se udaju i to prije vjenčanja. I ovo i ne bi bilo tako smješno da se ova vrsta laka može skinuti. Ovako moram čekati tri mjeseca da spadne. :)

Sulamitino interkulturalno iskustvo u Srpcu

Ovo iskustvo je promijenilo moje stavove i to ne samo o Bosni i Hercegovini. Danas sa sigurnošću mogu reći da je ovo bila najbolja godina u mom životu!

Život u Bosni i Hercegovini u srpskoj porodici, odlazak u kino sa prijateljima, posjećivanje mjesta o kojima sam ranije samo čitala ili vidjela slike na televiziji, slušanje profesora kako drži nastavu na srpskom jeziku...ovo su samo neki doživljaji koje učenik u razmjeni može imati. Moja interkulturalna razmjena je bila predivna jer sam dobila priliku da naučim mnogo toga novog što inače učenici u Brazilu ne uče. Da, ja sam bila prva učenica u razmjeni iz Brazila u Bosni i Hercegovini. Radosna sam jer sada imam priliku upoznati svoju domovinu i prijatelje iz cijelog svijeta sa svojim iskustvom i kako je fantastično živjeti u drugoj zemlji i učiti o novoj kulturi.

Živjela sam u Srpcu, malom mjestu u blizini Banjaluke. Prvih dana je sve bilo novo, ljudi, hrana... Bilo je veoma teško razumjeti jezik, ali nakon 10 mjeseci provedenih tu i svakodnevnog učenja jezika sa prijateljima i porodicom, počela sam sve više govoriti i razumijevati. Ljudi oko mene su bili veoma gostoprimaljivi i pažljivi. Moja domaćin porodica je bila jednostavno predivna! Riječi nisu dovoljne da opišem koliko mi znače.

Uživala sam u tradicionalnoj hrani, posebno sarmi, mom omiljenom jelu! Sa porodicom, prijateljima i AFS-om sam putovala zemljom, a najviše su me dojmili Baščaršija i Olimpijski centar u Sarajevu, Višegrad u kom je rođen nobelovac Ivo Andrić, obale rijeke Vrbas u Banjoj Luci i mnogobrojni muzeji. Sa porodicom sam prvi put u životu učestvovala u slavi i naučila plesati tradicionalne plesove!

Ovo iskustvo je promijenilo moje stavove i to ne samo o Bosni i Hercegovini. Danas sa sigurnošću mogu reći da je ovo bila najbolja godina u mom životu!

Sulamita iz Brazila

**Učesnica jednogodišnjeg AFS programa razmjene učenika
u BiH u školskoj 2012/13. godini**

Metehanovo interkulturalno iskustvo u Sarajevu

Kad bih opet birao zemlju u kojoj bih volio provesti svoju godinu na razmjeni, uvijek bih izabrao Bosnu i Hercegovinu!

Bosna i Hercegovina mi se sviđa zbog njene kulture, historije, religije i naravno zbog dobre hrane. Život i ljudi su dosta drugačiji nego u drugim zemljama. Ukoliko šetate Baščaršijom – starim dijelom grada Sarajeva – na građevinama su vidljivi ostaci Osmanskog carstva, dok ukoliko šetate Ferhadijom možete vidjeti ostatke Austro-Ugarskog carstva. Možete vidjeti džamiju, crkvu (katoličku i pravoslavnu) i sinagogu zajedno, poput ljudi u Bosni. Različite kulture u jednoj državi.

U Turskoj su mi mnogi rekli: „Vidjet ćeš, Bosna je kao i Turska, imamo sličnu kulturu.“ Kada sam došao ovdje, primjetio sam da je grad sličan turskim gradovima, ali Bosna i Hercegovina nije samo ovo malo što sam do sada video. Ima toliko toga drugačijeg za vidjeti. Posebno mi se sviđaju ljudi, jer su zaista druželjubivi i spremni pomoći. Stanovnici Bosne i Hercegovine su jako gostoprimaljivi i gledaju me kao njihovog turskog prijatelja.

Ako posjetite ovu zemlju, vidjet ćete da vrijeme sporo prolazi. Svoje slobodno vrijeme možete provesti u kafićima, pričajući s prijateljima i jedući čevapčiće. U jesen možete šetati pored rijeke Miljacke. Tu ljudi trče, voze bicikl, sjede i pričaju...

Kad bih opet birao zemlju u kojoj bih volio provesti svoju godinu na razmjeni, uvijek bih izabrao Bosnu i Hercegovinu zbog jako finih i dobrih volonterova. Uživam u prekrasnim danima provedenim sa svojom novom porodicom i prijateljima. Tako sam sretan što sam ovdje.

Puno pozdrava iz Sarajeva!

Metehan iz Turske

**Učesnik jednogodišnjeg AFS programa razmjene učenika
u BiH u školskoj 2013/14. godini**

Mini-razmjena

U 2013. godini smo po prvi put organizovali mini-razmjenu za učenike goste, učesnike AFS programa razmjene učenika iz inostranstva u BiH. Njih šest je u martu provelo jednu sedmicu dana u drugom mjestu, domaćin porodici i školi, a kako bi što bolje upoznali našu zemlju, otkrili njena bogatstva i sklopili još više novih prijateljstava. Donosimo vam iskustvo učešća u mini-razmjeni Alexandre iz SAD-a, koja je tokom svog jednosedmičnog boravka u Sarajevu imala priliku sastati se i razgovarati sa bivšim ambasadorom SAD-a u BiH, Patrickom Moonom, koji je i sam učestvovao u AFS programu razmjene u Brazilu u svojim srednjoškolskim danima.

Moje iskustvo učešća u mini-razmjeni je bilo veoma uzbudljivo i divno. Imala sam priliku naučiti nešto više o kulturnim razlikama između Banjauke gdje boravim u ovoj školskoj godini, i Sarajeva u kom sam provela sedmicu dana. Moja domaćin porodica u Sarajevu je bila veoma gostoprimaljiva. Svi su bili divni i puno su mi pomogli pri širenju mog vokabulara i razumijevanju bosanskog jezika. Najbolji dio mog kratkog boravka u novoj domaćin porodici su sve nove stvari koje su me naučili. Oni su bili muslimanska porodica, a odrastajući u Kaliforniji, nisam upoznala mnogo ljudi islamske vjeroispovjesti, tako da je bio veoma interesantno saznati nešto više o ovoj vjeri i tradicijama koje prate. Naši razgovori na tu temu su počeli jedne večeri kada sam ih pitala kako oni slave Božić. Pogledali su me, počeli se smijati i rekli da oni ne slave Božić. Tada sam shvatila da su muslimani, nasmijala se sa njima i počela postavljati brojna pitanja, na koja su mi rado pružili odgovore. Oni su mi definitivno bili odlična podrška i izvor novog znanja tokom mog boravka u novoj okolini. Još uvijek smo u kontaktu i nadam se da će ih uskoro ponovo posjetiti, kao i da će oni doći meni u posjetu u Kaliforniji!

Jedan od mojih omiljenih dana tokom mini-razmjene u Sarajevu je bio dan kada sam upoznala Patricka Moona, ambasadora SAD-a u BiH. Bila sam veoma uzbudjena i radosna kada su mi iz AFS BIH ureda javili da me Ambasador želi upoznati i razgovarati sa mnom! Zajedno sa Mirelom iz AFS-a sam provela više od sat vremena u njegovom uredu u Ambasadi. Razgovarali smo o AFS-u u Bosni i Hercegovini, mom i njegovom iskustvu učešća u AFS programu razmjene, Americi i mojoj želji da jednog dana i ja postanem ambasador SAD-a. Spominjali smo i američku politiku, našu ljubav prema BiH i političku borbu ovdje. Jako sam sretna što sam zahvaljujući AFS-u imala priliku da ga upoznam.

**Aleksandra iz Kalifornije, SAD
Učesnica jednogodišnjeg AFS programa
razmjene učenika u BiH u šk. 2012/13.
godini**

(Fotografija: s lijeva na desno Aleksandra, Patrick Moon, bivši ambasador SAD-a u BiH, i Mirela Hrnjić, predsjednica UG ISU BIH.)

Izdvojene programske aktivnosti u BiH

End of Stay

Sarajevo, 4. - 6. juli 2013. godine

Završna orientacija prije povratka u domovinu za učenike goste iz Italije, San Marina, Njemačke, SAD-a i Brazila, učesnike jednogodišnjeg AFS programa razmjene u BiH u šk. 2012/13. godini.

Glavni pripremni sastanak

Sarajevo, 4. - 6. juli 2013. godine

Tokom trodnevног glavnog pripremnog sastanka, 17 učenika iz BiH – učesnika AFS programa interkulturnog učenja i razmjene u Njemačkoj, Italiji, Španiji, SAD-u, Maleziji, Danskoj, Austriji, Švicarskoj, Rusiji, Turskoj i Belgiji u šk. 2013/14. godini – zajedno sa AFS volonterima je razgovaralo o interkulturnom učenju i komunikaciji kako bi se što bolje pripremili za život u novoj zemlji i kulturi.

On-arrival

Sarajevo, 6. - 8. septembar 2013. godine

Nakon dočeka na aerodromu u Sarajevu je organizovana prva orientaciona aktivnost dobrodošlice za novu, petu generaciju učenika gostiju, učesnika AFS programa razmjene učenika u šk. 2013/14. godini u BiH i to iz Njemačke, Italije, Belgije, Turske, Meksika i SAD-a.

Late Orientation Camp

Banja Luka, 4. – 6. oktobar 2013. godine

Tokom druge trodnevne orientacione aktivnosti, osam učenika gostiju, učesnika AFS programa razmjene učenika u šk. 2013/14. godini, zajedno sa AFS volonterima je analiziralo prvi mjesec svog života u BiH i družilo se u ovom lijepom gradu na Vrbasu.

AFS i volonterizam

Volonteri su pokretačka snaga AFS programa. Oni su kičma organizacije: globalna mreža ljudi posvećenih promociji i unapređenju interkulturalnog razumijevanja i komunikacije. Upravo njihova posvećenost i podrška omogućavaju učesnicima AFS programa da dožive putovanja ličnog rasta koja mijenjaju život.

AFS volonteri ulažu svoje vrijeme i energiju kako bi pomogli ljudima da stvore osnovu za svoj razvoj u odgovorne aktivne građane.

Tokom ovog procesa i volonteri imaju priliku biti dio iskustva interkulturalnog učenja. Kroz svoj rad sa učesnicima i domaćin porodicama, volonteri mogu naučiti nešto više o vlastitoj kulturi, vježbati strane jezike, razvijati liderске vještine i učestvovati u različitim aktivnostima.

Sa samo 750 uposlenika na puno radno vrijeme, AFS se širom svijeta oslanja na globalnu volontersku mrežu prilikom realizacije programa razmjene. Više od 40.000 AFS volontera aktivnih na svim nivoima organizacije – od volontera u lokalnim timovima koji direktno rade sa učesnicima, do volontera aktivnih u nacionalnim i međunarodnim upravnim odborima koji rade na strateškom planiranju. Volonteri su primarne kontakt osobe za učesnike AFS programa. Oni promovišu AFS programe, regrutuju učesnike i domaćin porodice, te im pružaju podršku tokom njihovog

interkulturalnog iskustva. Oni organizuju orientacione aktivnosti, AFS i druga društvena okupljanja, kao i druge projekte i aktivnosti u svojim zajednicama.

Kako bi osigurali da učesnici primaju podršku tokom cijelog trajanja AFS programa, volonteri su prisutni u svim zemljama u kojima AFS realizuje svoje programe. Od svog prvog dana u AFS-u, oni bivaju brižljivo edukovani od strane iskusnijih volontera.

Historijat volonterizma

AFS je nastao 1914. godine kao *American Field Service*, okupljajući trupe volontera vozača ambulantnih vozila i medicinskog osoblja koji su pomagali ranjenima tokom Prvog i Drugog svjetskog rata. Po završetku ratova, organizacija je obećala nastaviti svoju misiju pružanja volonterskih usluga – radeći na promociji mira i tolerancije u svijetu kroz programe interkulturalnih razmjena. Od tada, pa do danas, AFS je razvio programe razmjene u više od 100 zemalja, te tokom svog rasta, podijelio i svoj koncept volonterizma širom svijeta.

Ista predanost volonterizmu koja je potakla osnivanje AFS-a prije stotinu godina, nastavlja biti srce organizacije i danas, i upravo je ta predanost AFS volontera omogućila da više od 400.000 osoba doživi iskustvo interkulturalnog učenja.

AFS volonterska mreža u BiH

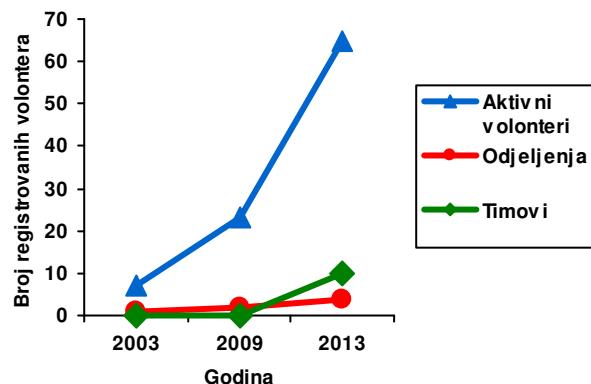
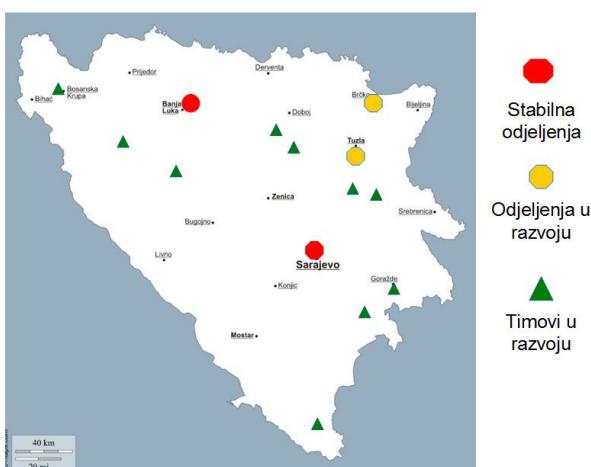
AFS volonteri u BiH volontiraju unutar UG „Interkulturni susreti u Bosni i Hercegovini”, bosanskohercegovačke AFS organizacije. Organizovani su unutar lokalnih odjeljenja i timova, a nekolicina njih volontira i na državnom nivou, bilo na operativnim stvarima u uredu ili služeći u organima Udruženja.

Pored dva dugogodišnja i stabilna lokalna odjeljenja u Sarajevu i Banjaluci, u 2013. godini smo radili na razvoju odjeljenja u Tuzli i Brčkom. Zahvaljujući učesnicima projekta InterCOOL, kao i drugim osobama koje su se odlučile pridružiti AFS volonterskom timu, razvijaju se i lokalni timovi u drugim mjestima. (*Vidjeti sliku ispod.*)

Na kraju 2013. godine, bilo je 66 registrovanih volontera, od kojih 32 u odjeljenju u Banjaluci (Banja Luka, Bosanska Krupa, Gradiška, Ključ, Šipovo i Ugljevik), 28 u odjeljenju u Sarajevu (Sarajevo, Foča, Goražde, Istočno Sarajevo, Mostar, Vlasenica i Žepče), 3 u odjeljenju u Tuzli (Tuzla i Tešanjka) i 3 u odjeljenju u Brčkom (Brčko i Maoča). (*Vidjeti grafik desno.*)

Većina volontera su srednjoškolci, studenti i diplomanti od 17 do 29 godina. S tim u vezi, neophodno je razviti i intenzivirati aktivnosti regrutacije starijih volontera (30+) različitih profesija, a posebno profesora, roditelja AFS učesnika i domaćin roditelja.

Nova struktura lokalnih odjeljenja uvedena u proljeće 2012. godine je rezultirala efikasnijim i kvalitetnijim programskim aktivnostima, te

razvojem odjeljenja, a planirano je unapređenje iste u budućnosti.

Organizovana su dva velika proljetna treninga za volontere u Banjaluci i Sarajevu, kao i osnovni treninzi za nove volontere u Brčkom, Tuzli i Sarajevu. Volonteri su također učestvovali u nekoliko međunarodnih AFS treninga i to:

- trening na temu AFS tromjesečnog programa razmjene srednjoškolaca sa fokusom na aktivno evropsko građanstvo (ECTP) kog je u Briselu, u martu, organizovao EFIL;
- trening *Dream It, Do It Challenge* koji je održan u Washingtonu u martu, u organizaciji Ashoka i AFS Intercultural Programs i pod pokroviteljstvom Vlade Sjedinjenih Američkih Država;
- više različitih paralelnih treninga organizovanih od strane EFIL-a u sklopu ljetnog volonterskog samita (VSS13) održanog u julu u Danskoj;
- dva treninga u sklopu AFS akademije održane u novembru u Italiji u organizaciji AFS Internationala, i to *The Volunteer Journey: Designing and Managing the Volunteer Experience in AFS i Innovation in Action—Reinventing Volunteerism.*
- *Organizational Health Monitoring Training for BIH and SRB* u Beogradu u novembru, u organizaciji AFS Internationala.

Proljetni treninzi za volontere

U sklopu rada na ostvarenju cilja #1 iz Razvojnog plana Udruženja za 2012. i 2013. godinu (*snažna mreža edukovanih volontera različitih profila i starosti*), Upravni odbor je u 2013. godini inicirao organizovanje dva velika proljetna treninga za volontere koji su okupili gotovo 50 novih i iskusnijih volontera iz više od 10 mjesta širom BiH, i to u Banjaluci (27. i 28. aprila) i u Sarajevu (25. i 26. maja).

Treneri su bili dugogodišnji AFS volonteri: Aleksandra Marković, Haris Buljubašić, Inge-Jelena Kroker, Mirela Hrnjić, Nadina Muslić i Svjetlana Marković, uz doprinos i drugih iskusnih volontera.

Pored uvodnih predavanja o AFS misiji, vrijednostima i aktivnostima, učesnici su imali priliku kroz radionice naučiti i nešto više o volonterizmu, fundraisingu, komunikaciji, timskom radu, vještinama prezentovanja, javnog nastupa i facilitacije, kao realizaciji AFS programske aktivnosti, te pružanju podrške AFS učesnicima, domaćin porodicama i školama.

Na treningu u Sarajevu je po prvi put vođena i radionica *What Every AFSSer Should Know About ICL®* koju je osmislio AFS International, a koja je obuhvatila teme vezane za interkulturno učenje i komunikaciju, razgovor o generaliziranjima i stereotipima, definiciju kulture Miltona Bennetta i *Double Bell-Curve* model, Hofstedeovih 6 kulturnih dimenzija, stilove komunikacije prema Miltonu Bennettu i Edwardu T. Hallu, kao i D.I.V.E. koncept (*Describe, Interpret, Verify, Evaluate*), te njihove primjene u AFS svakodnevici.

Učesnici treninga su istakli da je od posebne važnosti za mlade iz BiH da se zajednički edukuju u pogledu aktivnog građanstva, volonterizma i interkulturnog dijaloga, te da se raduju učešću u naredim aktivnostima i treninzima Udruženja.

Slika 1: Učesnici i treneri Prvog velikog proljetnog treninga za volontere održanog u Banjaluci.

Slike 2 i 3: Učesnici i treneri Drugog velikog proljetnog treninga za volontere održanog u Sarajevu.

Dobro došla, Nadina!

Nova programska menadžerica u uredu Udruženja

Nakon povratka sa AFS jednogodišnjeg programa interkulturalnog učenja u Njemačkoj 2007. godine, odlučila sam postati

aktivna volonterka u AFS BIH. Kada pogledam sedam godina unazad i pitam se zašto sam tako odlučila, sjetim se jako puno stvari za koje sam danas sigurna da su utjecale na tu odluku. Bila sam dobitnica pune stipendije i to je bio moj način da AFS-u kažem hvala, željela sam otkriti kako funkcioniše ta velika mreža, i možda ono što mi se najviše dopalo je da je među volonterima bilo jako puno pozitivne energije, pa sam i sama htjela postati dio te veselih i energičnih porodice. Od te 2007. godine stvari su se dešavale nevjerojatno brzo. Još uvijek se sjećam moje prve info večeri u Drugoj gimnaziji i fijaska kada se nije pojavio niti jedan učenik. Da, takve stvari se dešavaju i volonterima. Na sreću, to je bila rijetkost u godinama poslije.

2009. godine AFS BIH je počeo i sa programom ugošćavanja učenika što je mene i moju porodicu jako usrećilo. Bili smo prva porodica koja se prijavila za ugošćavanje u BiH i to je bila jedna od odluka na koju smo danas ponosni! Novi član naše porodice i moja nova sestra bila je Fatma iz Turske. Nakon toga sve se dešavalo jako brzo: organizovanje radionica, kampova i treninga, putovanja, promocije, individualni i porodični intervjuji, razmjene volontera, AFS i EFIL treninzi i seminari, posjete mojoj domaćin porodice, kao i novoj sestri. Jednostavno postala sam dio velike AFS mreže. U 2012. godini je došlo do promjena u strukturi organizacije i počela sam volontirati na mjestu koordinatora za ugošćavanje učenika u lokalnom odjeljenju u Sarajevu u čemu sam uživala. Ubrzo nakon toga, spletom okolnosti,

postala sam i članica Upravnog odbora. Počela sam bolje da razumijem kako i zašto sve funkcioniše i bila sam još više oduševljena onim što AFS radi.

Prije sedam mjeseci kada je Upravni odbor, čiji sam bila još uvijek član, raspisao konkurs za mjesto programskog menadžera uopće nisam ni pomisljala da se prijavim. Nakon što mi je nekoliko volontera ubacilo "bubicu u uho" sa pitanjem zašto se ne prijavim, počela sam razmišljati o tome. Kao i obično moja znatiželja me je dovela do toga da odlučim pokušati i danas mogu reći da je to bila dobra odluka. Prvi mjeseci su bili pravi izazov i bilo je jako mnogo improvizacije, ali je istovremeno bilo zanimljivo ući u samu srž, svakodnevno razmjenjivati e-mailove sa partnerima iz svih djelova svijeta, razmišljati u kojoj je neko vremenskoj zoni kada dogovaraš konferencijske pozive, donositi odluke koje utiču na organizaciju...

Bilo je neobično prebaciti svoje stavove i razmišljanja iz pozicije volontera u poziciju menadžera. Danas smatram da je biti jedini uposlenik među pedesetak volontera velika odgovornost, ali istovremeno i prilika da se nauči jako mnogo. Što smatram najvažnijim, otkrila sam kako je moguće uživati radeći posao koji voliš!

Imam potrebu da se zahvalim čitavom timu volontera koji vrijedno radi na tome da AFS BIH od organizacije u tranziciji postane stabilna organizacija koja sprovodi svoju misiju širom Bosne i Hercegovine. Ponosna sam na nas i na sve što smo postigli u proteklih dvanaest godina, a posebno što radimo sve bolje i bolje. Hvala vam što vjerujete u AFS! Sve ovo bez vas ne bi bilo moguće.

Nadina Muslić

Willkommen, Sylvia!

FSJ volonterka iz Njemačke u uredu (2013/14)

Miris pržene hrane, kafe i benzina je dostigao moj nos. Bilo je nevjerovatno, stigla sam stvarno u Sarajevo. Hodala sam starim gradom u Sarajevu, zvanim Baščaršija, i zaljubila sam se odmah u okolinu. Gledala sam sve do detalja i bila fascinirana, ali sam i ja bila posmatrana. Razlog za to otkrićete kasnije u tekstu.

Prvo ću se predstaviti. Moje ime je Sylvia Lukau Sakaneno. Imam 21 godinu i dolazim iz Njemačke, iz Hamburga. Trenutno volontiram u uredu AFS BIH u Sarajevu, u sklopu programa poznatog kao godina dobrovoljnog društvenog rada (*Freiwillige Soziale Jahr - FSJ*) preko AFS organizacije u Njemačkoj. AFS u Njemačkoj mladim ljudima između 18 i 25 godina nudi volontiranje u inostranstvu. Pri tome mlađi ljudi rade dobrovoljno, upoznaju novo društvo i kulturu i stiču bolje razumijevanje prema sopstvenoj kulturi. AFS u Njemačkoj kroz ovu ponudu želi promovisati i stvarati miran zajednički život.

Kada sam čula za priliku da živim 11 mjeseci u Sarajevu i da tamo radim u uredu AFS organizacije u BiH, bila sam vrlo iznenađena. Bosna i Hercegovina mi je bila jako strana i malo toga sam o njoj znala. Moji roditelji uopšte nisu bili oduševljeni, jer su oni Jugoslaviju (tako su zvali BiH) poznavali kao jednu nemirnu državu. Ipak, zajedno smo razmislili o ovoj

mogućnosti i ja sam odlučila da krenem ovim novim putem. Time su moji planovi da idem u SAD bili zaboravljeni, a radovanje zemlji o kojoj ne znam skoro ništa je postalo veliko. Nakon toga provodila sam dane tražeći informacije o Sarajevu na internetu.

Dva mjeseca kasnije šetala sam Baščaršijom sa jednim volonterom iz Bosne i Hercegovine. Bilo je nevjerovatno biti u Sarajevu. Sve mi je bilo novo. Osjetila sam mnoštvo različitih mirisa i htjela najradije svu hranu i sva pića odmah probati. Zamišljala sam Sarajevo kao jedno veliko selo, a ljudi tu kao naročito staromodne. Bila sam baš iznenađena kad sam primijetila da se mlađi ljudi interesuju i za modu i da su upoznati sa najnovijim trendovima. Poznaju čak i američkog pjevača Brunu Marsa!!!

Rijetko sam osjetila nostalгију za svojim domom, zato što sam upoznala mnogo druželjubivih ljudi i zato što me AFS BIH srdačno primio. Bosanci su generalno jako otvoreni, gostoljubivi i zainteresovani ljudi. Zbog moje boje kože bila sam velika atrakcija! Nasuprot razmišljanjima koje sam imala da su ljudi ovdje možda rasisti, većina njih je bila poprilično zainteresovana za moju ličnost. Čak su me često pitali i za fotografiju sa mnjom. Prema tome, veoma brzo sam se nastanila u Sarajevu.

Na poslu u početku nije bilo lako. Prvo sam se morala navići raditi na engleskom. Između ostalog, moji saradnici su međusobno pričali na bosanskom jeziku, a ja, naravno, ništa nisam razumjela. Nakon što sam na početku imala samo posmatračku ulogu, postepeno sam počela i samostalno raditi. Moji zadaci su danas više u polju hostinga, odnosno, programa ugošćavanja AFS učenika iz inostranstva u BiH.

Organizujem sastanke između učenika na razmjeni i volontera, planiram izlete za učenike i naravno, brinem se i o prijavama novih učenika. Pri tome svakako imam stalnu podršku od strane ureda i volontera AFS BIH. Sljedeća generacija učenika na razmjeni dolazi na ljeto, a moj zadatak je tražiti porodice koje bi ih ugostile. Posao me veoma zabavlja zato što donosi sa sobom i određene izazove.

Sada sam skoro sedam mjeseci u Sarajevu i živim u jednoj jako prijatnoj porodici. Našla sam svoje mjesto u uredu zahvaljujući dobroj podršci AFS BIH. Nakon sedam mjeseci mogu da kažem da se svakodnevni život vratio. Počela sam razumijevati jezik i mogu i da razgovaram na bosanskom.

Ono najbolje što sam ovdje naučila jeste da je porodica najvažnija, i kad se vratim u Njemačku, definitivno ću pokušati više vremena provoditi sa svojom porodicom. Ovdje sjedim puno češće sa svojom domaćin porodicom, razgovaramo, pijemo kafu i gledamo zajedno televiziju. Naravno, na početku mi je bilo dosta teško dugo sjediti sa njima u dnevnoj sobi, zato

što sam u Njemačkoj radije u svojoj sobi i za računarom surfam internetom. Puno vremena sam rado provodila i sa prijateljima. Moj život u Njemačkoj je bio vrlo naporan jer sam pet dana u sedmici išla u školu, a vikendom radila ili se nalazila sa prijateljima. Bila sam uvijek u pokretu i moje vrijeme je bilo isplanirano. U Bosni i Hercegovini se uživa u vremenu. Satima se sjedi u kafićima, šeta ili sa cijelom porodicom zajedno jede.

Više od polovine vremena je prošlo. Preostalih pet mjeseci želim da otkrijem što više o Bosni i Hercegovini. Obavezno želim da idem na plažu u Neum, da provedem jedan vikend na planini i posjetim sve te male divne gradove koji postoje u BiH.

Sada cijenim male stvari mnogo više nego što sam to radila prije. Provodeći vrijeme ovdje, ostvarila sam još bolji odnos sa mojom porodicom u Njemačkoj, jer oni primjete da se više brinem o njima. Postala sam opuštenija i u puno situacija reagujem smirenije. Najvažnije je to što sam postala dobrom dijelom odrasla. Tokom ovog vremena sam se sasvim sigurno bolje upoznala.

Za kraj bih još rekla da sam, zahvaljujući Bosni i Hercegovini, malo bliže upoznala istočni dio Evrope. Volim ovu kulturu i mentalitet ljudi. Cijeli svoj život ću nositi djelić Bosne i Hercegovine u svom srcu, jer me je ova zemlja dodatno obrazovala i promijenila.

Hvala AFS BIH i AFS-u u Njemačkoj za ogromnu podršku!

Sylvia Lukau Sakaneno

AFS Academy 2013, Firenca

AFS
Academy

AFS akademija (AFS Academy) pruža AFS uposlenicima i volonterima priliku da učestvuju i uče zajedno u brojnim kursevima, predavanjima, formalnim i neformalnim razgovorima u okolini sličnoj kampusu. Nakon veoma uspješnog prvog izdanja AFS akademije u Istanbulu 2012. godine, koji je okupio oko 120 učesnika iz cijelog svijeta, drugo izdanje AFS akademije koje je održano u Firenci, u novembru 2013. godine, okupilo je oko 200 učesnika iz više od 40 zemalja!

AFS International je ponovno podržao AFS BIH, te su zahvaljujući stipendijama, programska menadžerica Nadina Muslić, projektna koordinatorica Azra Kočanović i voditelj lokalnog odjeljenja u Sarajevu Damir Hajrulahović, učestvovali u ovom velikom edukativnom događaju. Prošle godine je u AFS akademiji učestvovala Mirela Hrnjić, predsjednica Udruženja i to također kao dobitnica AFS stipendije, a koja je u 2013. godini kao praktikant u AFS Internationalu u New Yorku radila na organizaciji AFS akademije u Firenci. Donosimo Azrino i Nadinino iskustvo učešća u AFS akademiji.

* * *

AFS akademija nije samo učenje i razmjena iskustva, to je sticanje novih poznanstava i širenje vidika. Kao neko ko nije bio na AFS razmjeni, mogu reći da je ovo ujedno i najbolji način da shvatite svrhu postojanja ove mreže. Kao velika obitelj, prostrana po cijelom svijetu, AFS je u toku Akademije dokazao da nevjeroatno brine o svim volonterima i članovima. AFS akademija ujedinjuje ljude iz različitih krajeva svijeta i omogućuje im da se upoznaju sa metodama rada, uspjehom i problemima drugih. Nakon samo nekoliko dana koje provedete s ovim ljudima imate osjećaj da ste već godinama dio AFS Gane ili AFS Honduras-a. Sve je jako intenzivno, produktivno ali prije svega srdačno.

Imala sam priliku da prisustvujem treningu *Innovation in Action* s fokusom na razvoj i unapređenje volonterizma. Od prvog pa do posljednjeg dana, radilo se naporno na razvoju sistema za uvođenje novih volontera u AFS, ali i na osmišljavanju kvalitetnog pristupa ispraćaju volontera koji završavaju svoj aktivni rad u ovoj organizaciji. Samo postojanje treninga posvećenog ispraćaju volontera pokazuje koliko ova mreža brine o svojim volonterima. Čula sam mnoge prelijepе priče od ljudi koji su mnogo vremena proveli u AFS-u, a u narednih nekoliko godina napuštaju organizaciju. Isti su se vezali za svoju organizaciju kao što se drugi ljudi vežu za svoju djecu, i njima je veoma bitan način na koji će se oprostiti od AFS-a. S osobama koje sam upoznala za vrijeme treninga sam ostala u kontaktu.

Iako je primarni rad AFS-a razmjena učenika, ja prepoznajem nešto što ima veću vrijednost. To nešto je volonterizam. Volonteri ove mreže su uzorni primjeri građana. Biti aktivna član društva i utjecati na isto je tako bitno i pomaže pri razvoju jedne osobe, njenih sposobnosti i vještina. Da ne grijesim je pokazala upravo ova AFS akademija. Tokom cijelog treninga je podsticaj volonterizma bilo jedno od osnovnih pitanja. Volonteri su stub ove organizacije i bitno je da oni znaju koliko organizacija njih cijeni. Ono što sam naučila kroz radionice i razgovore s ljudima u toku Akademije svakako želim prenijeti na volontere AFS BIH.

Vjerujem da svaki volonter zасlužuje pažnju, pohvalu za trud, te svakako savjete i upute za rad. Moja želja jeste da se volontеризам u BiH konačno prepozna kao bitno životno iskustvo. Ono što ističe AFS u moru nevladinih organizacija u BiH jeste tradicija i posvećenost volontera radu. Uprkos mnogobrojnosti organizacija, AFS jeste jedinstven jer fokus stavlja na razvoj mladih u životnoj dobi u kojoj je upravo i potrebno raditi na sebi, upoznati se sa pojmovima tolerancije, jednakosti i aktivizma. Kada ovome dodate učenje jezika, upoznavanje novih kultura i komunikaciju sa ljudima širom svijeta, dobijete jednu cjelinu s kojom se teško može parirati. Iako sam sticajem okolnosti samo kratak period provela u AFS-u, mogu reći da sam mnogo toga naučila i da je AFS nešto što bih svim mладим ljudima preporučila.

Azra Kočanović

* * *

AFS akademija je definitivno bila drugačije od svih dosadašnjih AFS iskustava. Prije svega, ovaj put sam učestvovala u drugoj, mnogo odgovornijoj ulozi i imala sam ciljeve koji su trebali biti ispunjeni prije povratka. Po samom dolasku u hotel me je dočekalo prijatno iznenađenje. Sercan iz Turske, bivši učesnik AFS jednogodišnjeg programa u Bosni i Hercegovini, koji je istovremeno bio i dio prve generacije učenika koje smo ugostili, na jako dobrom bosanskom me je dočekao na info pultu. Bila sam ponosna na nas i naš rad sa domaćin učenicima koji većinom postaju aktivni AFS volonteri po povratku u svoju domovinu. Prva stvar koju sam primjetila kada su počele radionice je razlika u godinama. Svi dosadašnji događaji su okupljali određenu starosnu grupu, ali ovaj put tu su bili i članovi upravnih odbora, programski direktori i volonteri koji su mi u najmanju ruku mogli biti roditelji.

Konačno su ljudi kojima sam svakodnevno pisala emailove, a sa nekim i telefonirala, dobili lik. Iako se većina učesnika poznavala od ranije i prošla dosta sličnih seminara skupa, bili su jako otvoreni i radovali se novoj kolegici. Istovremeno se odvijalo nekih desetak treninga, a ja sam učestvovala u onome koji se ticao razvoja AFS programa i unapređenja i promovisanja različitih destinacija. Trening je bio veoma interaktivan i posebno mi se dopalo to što smo u toku dana imali dva ili tri različita predavača koji su radili na potpuno drugačiji način, tako da je grupa uvijek bila energična. Iako je AFS BIH jedan od manjih partnera u mreži, većina ostalih partnera je već dobro upoznata sa našim radom, tako da mi je to dosta olakšalo posao. Naučila sam kako puno novoga, dogovorila nastavke i jačanje saradnje sa nekim od partnera i lično smatram da je Akademija bila puni pogodak.

Naravno, kako AFS duhu i dolikuje, Damir, voditelj lokalnog odjeljenja u Sarajevu sa kojim sam skupa putovala i ja, smo iskoristili priliku da nakon AFS akademije uživamo i u ljepotama Rima i Vatikana. Sve pohvale idu organizatorima, a ja se već radujem narednoj AFS akademiji!

Nadina Muslić

Učešće predstavnika Udruženja u sastancima mreža

PD meeting – sastanak programskih menadžera

Budimpešta, 25. februar – 1. mart 2013. godine

Sastanak programskih menadžera evropskih AFS organizacija, članica Evropske federacije za interkulturno učenje (EFIL), u 2013. godini je ugostila AFS organizacija u Mađarskoj, a u njemu je ispred Udruženja učestvovao tadašnji programski menadžer, Haris Buljubašić. Tokom intenzivnih pet dana sastanka, razgovaralo se o realizaciji tekućih AFS programa, razmjenjivale dobre prakse, planirali novi programi i saradnje. Jedan dan je bio posvećen i radionici na temu kriznog menadžmenta koju je vodio David Blythe iz AFS Internationala. Učesnici si imali priliku jedno poslijepodne upoznati se i družiti sa volonterima i uposlenicima AFS-a Mađarske, te razgledati Budimpeštu.

Generalna skupština EFIL-a i HOO meeting

Beograd, 9. – 12. maj 2013. godine

HOO meeting, odnosno, sastanak direktora evropskih AFS organizacija, članica Evropske federacije za interkulturno učenje (EFIL), u 2013. godini je održan u maju u Beogradu. Po završetku sastanka je uslijedila redovna sjednica Skupštine EFIL-a. Oba događaja su okupila oko 70 delegata iz 28 AFS organizacija, članica EFIL-a, a u njima je ispred Udruženja učestvovala predsjednica Mirela Hrnjić. HOO meeting je bio posvećen donošenju odluka po aktualnim pitanjima u AFS mreži i planiranju budućih aktivnosti i saradnji. Na sjednici Skupštine je članstvo usvojilo strateški plan EFIL-a za period od 2013. do 2020. godine, imenovalo nove članove Upravnog odbora EFIL-a, te je svečano primilo još jednu organizaciju u članstvo Federacije - AFS organizaciju u Poljskoj. Okupljanje EFIL mreže u Beogradu je završeno jednodnevnim treningom *What Every AFSSer Should Know About ICL®* kog je pružio AFS International. Bili su to divni proljetni dani u Beogradu, a posebno zahvaljujući izvrsnom gostoprivrimstvu Interkulture, AFS organizacije u Srbiji.

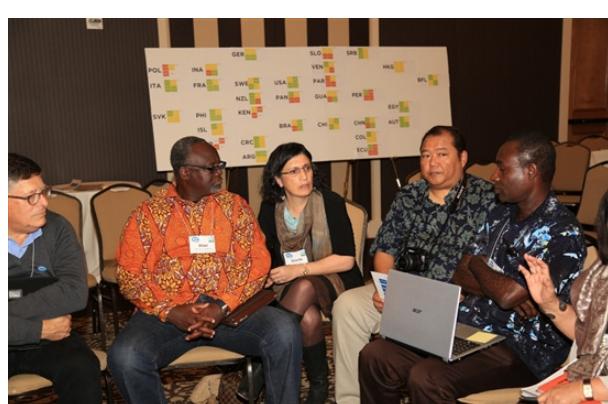
Network meeting & P2P sastanci

Seattle, 17. – 21. oktobar 2013. godine

Network meeting je u Seattleu, smaragdnom gradu u Sjedinjenim Američkim Državama, okupio više od 150 delegata iz 50 AFS partner organizacija, saradnica i AFS Internationala. U sastanku je ispred AFS BIH učestvovala predsjednica Udruženja, Mirela Hrnjić, koja je kao praktikantica u AFS Internationalu bila i dio organizacionog tima sastanka. Volonteri domaćin organizacije, AFS SAD-a, priredili su odličnu dobrodošlicu. Dani u Seattleu su bili veoma intenzivni – agenda je počinjala već u 7 ujutro, a sastanci su trajali i do kasno u večer. Najvažnije teme sastanka su bile revizija Vizije 2020, promjene Statuta AFS mreže, kao i pogled na realizovane aktivnosti u prethodnoj godini. Razgovaralo se i o programima razmjene za odrasle, novim pristupima razvoju volonterske mreže, interkulturnom učenju, kao i organizaciji proslave stogodišnjice od osnivanja AFS-a (*American Field Service*) u 2014. godini.

Dan prije početka i dan nakon završetka *Network meetinga*, partner organizacije su imale priliku sastati se međusobno tokom P2P sastanaka (*Partner to Partner meeting*) i razgovarati o razvoju postojećih i planiranju novih saradnji. Tako je Mirela o razvoju saradnje razgovarala, pored ostalih, i sa predstvincima AFS organizacija u Argentini, Meksiku, Hondurasu, Švedskoj, Njemačkoj i Francuskoj. Posljednjeg dana je održan i sastanak Upravnog odbora AFS Internationala.

Tokom večera su učesnici imali priliku družiti se sa AFS učenicima gostima smještenim u Seattleu, te slušati zanimljive govore gostiju i to Michaela McCarryja, izvršnog direktora Alijanse za međunarodne edukativne i kulturne razmjene, kao i Sheile Miller, programske menadžerice u Bill & Melinda Gates fondaciji, koja je podijelila njihovu perspektivu o AFS-u i AFS aktivnostima, izdvajajući snagu AFS volonterske mreže kao jedan od najznačajnijih elemenata po kojima se AFS izdvaja od drugih sličnih organizacija. Iako su imali veoma ispunjen program, učesnici sastanka su uspjeli naći nešto vremena i za posjetiti znamenitosti grada, poput poznate riblje tržnice i tornja *Space needle*, te se provozati monorail vozom.

Posjeta delegacije AFS Tajlanda i početak saradnje

U novembru, nakon AFS akademije u Firenci, u posjetu su nam došle dvije predstavnice AFS organizacije u Tajlandu: Rachaneekorn Bhusukho, direktorica za razvoj programa i volonterizma, i Somkid Kamwatchanang, programska menadžerica.

Ovo je bila prva posjeta našem uredu od delegacije jedne azijske AFS organizacije i svi se radovali susretu sa njima, mada smo bili i malo nervozni. "Da li su budistkinje? Koje su im navike u ishrani? Da li to znači da ih ne možemo odvesti na čevape?", to su bila samo neka od pitanja na koja nismo znali odgovor.

Anela i Milan, volonteri iz Sarajeva, organizovali su obilazak grada koji je oduševio kolegice sa Tajlanda. Imale su nekoliko zanimljivih komentara koje do sada nismo imali priliku čuti od prijatelja iz ostalih zemalja. Jedan od najsmješnijih je bio da Sarajevo noću izgleda poput jelke - što se odnosilo na pogled na kuće na brdima. Oduševila ih je naša arhitektura, ali najviše od svega hrana.

Jedan dan su provele u uredu gdje su sa našom programskom menadžericom, Nadinom Muslić, razgovarale o početku saradnje između naših zemalja, pobliže se međusobno upoznale sa strukturon organizacija, razmjenile iskustva, dobru praksu i ideje. Jako nas raduje što ćemo naredne godine imati priliku da ugostimo dva učenika iz Tajlanda, a nadamo se da ćemo i poslati jednog učenika iz BiH u Tajland, za kog smo u saradnji sa AFS-om u Tajlandu obezbjedili djelomičnu stipendiju.

Drago nam je što smo imali priliku ugostiti kolegice, a sada već i prijateljice, iz Tajlanda i raduje nas početak saradnje kojoj želimo dug vijek!

**Intercultural
Programs
Thailand**

Rad organa Udruženja u 2013. godini

Upravni odbor Udruženja

Redovni sastanci Upravnog odbora su održavani u Banjoj Luci i Sarajevu, razmjenjeni su mnogi e-mailovi i vođeni brojni Skype sastanci i telefonski pozivi, a sve kako bi se na što bolji način obavilo sve što je bilo u interesu Udruženja. Rješavana su aktuelna pitanja i donošene odluke, pravljeni strateški planovi, te usvajani različiti pravilnici. Upravni odbor je u 2013. godini preuzeo dio komunikacije s partnerima, nadgledanje funkcioniranja ureda, razvoj novih odjeljenja u Brčkom i Tuzli i razvoj volonterizma.

Predsjednica Udruženja

Predsjednica Udruženja, Mirela, je u prvoj polovini 2013. godine organizovala Četvrtu redovnu sjednicu Skupštine, učestvovala u sastancima Upravnog odbora, te volonterski vršila i ulogu izvršne direktorice, upravljujući uredom i pružajući podršku osobama u uredu. Komunicirala je sa partnerima u AFS mreži i šire, te radila na jačanju postojećih i uspostavljanju novih saradnji. Nakon njenog odlaska u julu na šestomjesečnu praksu u AFS Internationalu u New Yorku, većinu njenih obaveza je preuzeo Upravni odbor, dok je ona nastavila pružati im podršku iz daljine.

Četvrta redovna sjednica Skupštine Udruženja

Četvrta redovna sjednica Skupštine Udruženja je održana u uredu u Sarajevu, 17. marta 2013. godine. Rukovodstvo Udruženja je prezentovalo izvještaj o poslovanju Udruženja u 2012. godini. Posebno je za planiranje rada u 2013. godini bila vrijedna zajednička SWOT analiza snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji radu Udruženja, pomoću koje je i analiziran postojeći Razvojni plan za 2012. i 2013. godinu. Nakon sjednice, članovi Skupštine i volonteri su nastavili druženje i razgovore na zajedničkom ručku.

Poruka AFS volonterima sa jednog od sastanaka Upravnog odbora. S lijeva na desno: Aleksandra Marković, članica UO, Inge-Jelena Kroker, potpredsjednica UO, Nadina Muslić, programska menadžerica, i Mirela Hrnjić, predsjednica Udruženja

Četvrta redovna sjednica Skupštine Udruženja, Sarajevo, mart 2013. godine. Učesnici sjednice na slici iznad, te rad na SWOT analizi na slici ispod.

Izvod iz završnog obračuna Udruženja za 2013. godinu

BILANS STANJA na dan 31.12.2013. godine

Opis	2011.	2012.	2013.
AKTIVA			
A. Stalna sredstva	430	251	72
Oprema	430	251	72
B. Tekuća sredstva	12.427	85.211	72.536
Novac i novčani ekvivalenti	12.427	85.211	70.589
Kratkoročna razgraničenja	0	0	1.947
Svega aktiva	12.857	85.462	72.608
PASIVA			
A. Trajni izvori	12.857	85.462	72.173
Neraspoređeni višak prihoda	12.857	85.462	85.462
Neraspoređeni višak rashoda	0	0	13.289
B. Dugoročne obaveze	0	0	0
C. Kratkoročne obaveze	0	0	435
Tkuće obaveze	0	0	435
Svega pasiva	12.857	85.462	72.608

BILANS USPJEHA na dan 31.12.2013. godine

Opis	2011.	2012.	2013.
A. Prihodi			
Članarina	0	0	30
Prihodi budžeta	3.300	2.500	0
Humanitarni prihodi	0	0	42.119
Prihodi od vlastite aktivnosti	39.886,00	104.621	99.157
Ostali prihodi	6.340,00	54.839	3.883
Svega prihodi	49.526,00	161.960	145.189
B. Rashodi			
Materijal i energija	1.122	4.396	6.157
Usluge	28.324	16.482	107.817
Amortizacija	107	179	179
Finansijski rashodi	461	663	1.414
Putni troškovi	13.883	21.667	32.560
Humanitarni rashodi	0	0	1.902
Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata	0	600	1.114
Ostali rashodi	3.908	45.368	7.335
Svega rashodi	47.805	89.355	158.478
C. Rezultat			
Višak prihoda (A-B)	1.721	72.605	0
Višak rashoda (B-A)	0	0	13.289

Donatori Udruženja u 2013. godini

Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u Bosni i Hercegovini je finansijski podržala realizaciju projekta *InterCOOL: Interkulturno učenje kroz pet osjetila*.

Evropska federacija za interkulturno učenje je i u 2013. godini finansijski podržala rad ureda Udruženja.

AFS Intercultural Programs, Inc. je i u 2013. godini putem stipendisanja volontera i angažovanih osoba u uredu za učešće u međunarodnim treninzima, finansijski podržao razvoj Udruženja.

Učenica Amila Ahmethodović sa porodicom i predstavnicima AFS BIH u posjeti Intesa Sanpaolo Banci BIH koja je donirala punu stipendiju za Amilino učešće u AFS programu razmjene u Italiji.

Donatori stipendija za učešće učenika iz BiH u AFS programima razmjene:

AFS Asia Pacific Initiative (djelomična stipendija)

AFS Interkultur Denmark (djelomična stipendija)

AFS Intercultural Programs, Inc. (puna stipendija *Gateway to Discovery*)

Baden-Württemberg Stiftung (dvije djelomične stipendije)

Intesa Sanpaolo Banka BiH (puna stipendija)

Nova Banka A.D. Banja Luka (djelomična stipendija)

HVALA!

Prijatelji Udruženja u 2013. godini

Asocijacija srednjoškolaca u Bosni i Hercegovini
Centar za omladinski razvoj „Proni“ Brčko
Centar za razvoj mlađih i zajednice "Perpetuum Mobile"
Centrotrans Eurolines
Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu
Helsinški parlament građana Banja Luka
Omladinska informativna agencija BiH
Podravka
UG "Zdravo da ste"

Druga gimnazija Sarajevo
Gimnazija Banja Luka
Gimnazija Gradiška
Gimnazija "Meša Selimović", Tuzla
Gimnazija "Nikola Šop", Jajce
Gimnazija "Petar Kočić", Zvornik
Gimnazija Olovo
Katolički školski centar "Bl. Ivan Merz", Banja Luka
Katolički školski centar "Sveti Josip", Sarajevo
Mješovita srednja škola Ključ
MSŠ "Musa Čazim Ćatić", Kladanj
MSŠ "Petar Kočić", Srbac
Opća gimnazija Bosanska Krupa
Peta gimnazija Sarajevo
Prva gimnazija Sarajevo
Srednja ekonomска škola, Banja Luka
Srednja mješovita škola, Žepče

Srednja škola "Mihajlo Petrović Alas", Ugljevik
Srednja škola "Nikola Tesla", Šamac
Srednja škola Stolac
Srednja škola „Tin Ujević“, Glamoč
SČC Foča
SŠC Istočno Sarajevo
SŠC „Milorad Vlačić“, Vlasenica
SŠC "Milutin Milanković", Milići
SŠC Pale
SŠC Šipovo
SŠC Trebinje
Treća gimnazija, Sarajevo

Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona
Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona
Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo
Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske
Ministarstvo prosvjete, znanosti kulture i športa Hercegovačko-neretvanskog kantona
Ministarstvo prosvjete, znanosti kulture i športa Srednjobosanskog kantona
Ministarstvo prosvjete, znanosti kulture i športa Županije posavske
Ministarstvo prosvjete, znanosti kulture i športa Hercegbosanske županije
Odjeljenje za obrazovanje, Vlada Brčko distrikta
Općina Bugojno
Općina Centar

HVALA!

www.afs.ba